

mostojna liberalna stranka in da ima malo upanja na zmago. Sosedji njegovi pravijo, da bi on kandidiral tudi na programu komunistov, ker je prepričan, da kol človek, ki nič ne dela in samo zabavlja, že itak spada med boljševike, ne pa med kmete, ki v potu svojega obraza kruh služijo. Ljubezen do kmetijskega stanu je pokazal Urek leta 1914, je pokazal med vojsko, o čemur ve prejšnji glavnik marsikaj povedati in kaže sedaj, ko je zakrivil, da se je razpasel komunizem, ki bo upropastil kmetijski stan. Največja nevarnost za kmetijski stan so komunisti, katere vzgaja razredni boj Samostojne. Centralizem in razredni boj sta zvezdi vodnici Samostojne, kateri ji je narekoval vodja liberalcev dr. Žerjav, zato ne more nobeden zaveden kmet voliti kandidatov Samostojne.

Zadnji „Kmetijski list“ in prosta trgovina. „Kmetijski list“ je v svoji zadnji številki kar preplavljen z zagovori liberalne proste trgovine. Ko je enkrat samostojno glasilo že dovolj priporočilo za kmeta pogubno prosto trgovino, pa priporoča „Kmetijski list“ z ganljivimi besedami g. Mermolja, ki bo sedaj romal od kmeta do kmeta in kupoval sadje za izvoz. Kedo bo sedaj zaslužil pri prosti trgovini s sadjem? Mar li kmetje v obče, ali samo kmet Vrtojbecan — samostojni nadapostel Mermolja? Gotovo g. Mermolja, ki bo še bolj bogatel na stroške kmetov. Njegov edini trud, s katerim si bo priboril masne tisočake, je bilo par tiskanih vrst, katere je pričel v svojem glasilu priporočiti nevednim kmetom prosto trgovino in napejal dobiček na izvoz sadja v svoj žep. G. kmetijski misijonar Drogenik iz St. Jurja je tudi goreč zagovornik proste trgovine. Ni čuda! Njemu je nesla samostojna koruza toliko, da je plačal od te trgovine samo davka — malenkost 7000 K. Kako pa izvršuje g. kmet Urek od liberalcev izposlovano prosto trgovino dejanski v svojo samostojno korist, o tem se moramo poizvedeti. Kakor izrabljajo socialdemokratski vodje svoje backe, izjemajo iz njihovih želje milijone, tako znajo tudi g. kmetje: Mermolja, Drogenik in Urek, zakaj so za prosto trgovino! Se pač zaslužijo, če tudi na škodo kmeta. Kšeft je kšeft, samostojnim voditeljem je prav za staropraydarski graščinski profit!

Samostojni in liberalci — bratec glede surovosti. Samostojni Urek in Drogenik sta obljubila v „Kmetijskem listu“ zaušnice urednikom duhovnikom „Gospodarja“. Res ne zna, prav samostojno in na obljuba. Glasilo mladoliberalcev ljubljansko „Jutro“ pa je že davno predlagalo za vse politikujoče duhovnike batine. Res mil volilni boj nam obetajo samostojni in liberalci, ki so si drug drugega vredni bratec glede zaušnic in batin. Najpoprej s surovo silo po duhovnikih, potem pa še po križu ter cerkvah. Pa bi še kedo tajil, da si niso samostojni in liberalci v žlahti kar v prvem kolenu glede preganjanja, prekopavanja duhovščine ter glede sovraštva do Cerkve in vere!

Svobodna zborovanja. Vlada je sklenila, da uveljavi srbski zakon o shodih in zborovanjih za vso Jugoslavijo. Srbski zborovalni zakon razločuje javna in zasebna zborovanja. Zasebno zborovanje je omejeno na povabljenec in se mora vršiti v zaprtih prostorih. Javno zborovanje je vsakomur pristopno. Takega javnega shoda, ki se vrši v zaprtih prostorih, ni treba nikjer naznaniti, pač pa se mora vsako zborovanje na prostem naznaniti politični oblasti vsaj en dan prej. Shode sme sklicati vsakdo, ki ima državljanske pravice. Politična javna zborovanja se ne smejo vršiti v cerkvah in solah ali na njih dvo-riših. Sklicatelj vodi shod, dokler se ne izvoli predsedstvo, ter je tudi odgovoren za red. Zakon ima posebne kazenske določbe zoper govornike, ki bi pozivali ali na izgrede, nasilja, nepokornosti napram zakonom ali ki bi žalili vero, nravnost, vladarja ali člane njegove rodbine.

Volilni imeniki za mesto Celje so razporejeni do 10 t. m. Vseh volilcev je vpisanih nad 1000. Na prvi pogled se opazi, da je vpisanih vse polno nemškutarjev, ki so bili svoj čas najzagrizenejši nasprotniki Slovencev! Gotovo je, da imena teh volilcev demokratski in socialisti ne bodo izreklamirali. Ze vedo zakaj. Naloga naših somišljenikov je, da store svoje dolžnost.

Tedenske novice.

Minister dr. Korošec je ozdravel. Zapustil je mariborsko bolnico, se mudil nekaj časa v Ljubljani in Zagrebu, a je že v Beogradu, kjer je prevzel zopet posle železniškega ministrstva.

† Župnik Jožef Valenčak. V Soštanju je umrl 8. g. Josip Valenčak, župnik v pokojju. Rojen je bil leta 1847 na Pilstanju in v mašnika posvečen l. 1875. Pokojnik je bil blag in plemenit značaj. Svetila mu večna luč!

O. g. kaplan v Dobovi Andrej Pirc, ki je doma na dopustu radi boleznj v nogah, je zbolel še na železniškem katarju.

Pobožne želje obupanih Nemcev. Vlada Avstrije je poslanski konferenci predlagala, da naj entente čete zasadejo glasovno ozemlje na Koroškem. Ako bi pa to ne šlo, naj bi glasovno ozemlje zasedle nevtralneceta, kot švicarske, nizozemske ali švedske. Zasedla bi se naj okrožja Pliberk, Zelezna Kapla in Rež. Te pobožne želje se pač Nemcem ne bodo nikdar izpolnile ter so nov dokaz, da se potapljaajo se nemstvo na Koroškem oprijemlje vsake resilne bilke ker vo, da ma bo odklenalo za vselet!

Anglija za koroške Slovence. S pomočjo Italijanov bi bili Nemci radi preprečili, da bi se vršilo ljudsko glasovanje na Koroškem že 10. oktobra Po-

služevali so se vseh sredstev, toda brezuspešno. Angleška vlada je kljub italijanskim ugovorom, dogovorno s francosko vlado sklenila, da se mora glasovanje na Koroškem vršiti brezpogojno dne 10. oktobra in da tako cona A kakor tudi cona B ne smeta v nobenem slučaju pripasti Avstriji, ker bi sicer Avstrija v dogovoru s Nemčijo in s pomočjo Italije, ojačena po medsebojni zvezi, sklenila vojno zvezo proti ententi ter zanelila novo svetovno vojno. Angleška vlada je že dala tozadevna navodila veleposlanski konferenci v Parizu. Anglija in Francija računata, da bodo vsi koroški Slovenci sli na volišče in Nemce porazili.

Vse hoče proč od Avstrije. Vorarlberška se sklenila, da se hoče odcepiti od Avstrije in se prikloniti k Svciji, da se na ta način reši popolnega gospodarskega pogina. Z Avstrijo ne mara nobena sosedna država sklepati kake zveze, ker je do grla zadolžena. Koroški Slovenci! Kaj vas čaka pod Avstrijo? Ako pripade vaša zemlja Avstriji, boste na milost in nemilost izročeni volksverovcem, ki so vsi rdečkarji in komunisti. Rekvirirali vam bodo živino in živila, ponujali vam tiste papirne bankovce, ki nimajo nobene vrednosti, pobijali bodo mirno ljudstvo in preprečili vsako svobodno politično gibanje. Glasujte 10. oktobra z belimi listki za Jugoslavijo, zelene listke pa raztrgajte, kajti zeleni listek pomeni suženjstvo, lakoto in nasilje!

Korošci oproščeni vojaške službe. Ministrski svet v Beogradu je v svoji zadnji seji sklenil, da bodo v bodoče vsi Korošci oproščeni vojaške službe. Uvedle se bodo samo milice na Koroškem in na severni meji na Stajerskem.

Nemci začenjajo v mariborski okolici s tolovajstvi. V nedeljo zvečer, ko so se vračali izletniki, ki so bili na sokolskem zletu v Hočah, nazaj proti Mariboru, jim pride na Teznu, blizu gostilne Roth nasproti dolg, suhljat mož v lovski obleki s puško na rami. Ker je družba, med njimi narednik Čuš, pisar pri okružni pukovski komandi, z ženo in s 5 otroci, prepevala slovenske pesmi, se je neznanec zadril nad izletniki s psovko: „Windische Hunde, still sein!“ — nakar je seveda dobil primeren odgovor. Po kratkem prerekanju je zločinec skočil v občestni jarek ter s puško štirikrat ustrelil med družbo. Strelji so smrtonosno zadeli narednika Čuša, kateri je pondeljek popoldne izdahnil. Zločinec orožniki zasledujejo. Zopet dokaz več, kako predrzni postajajo naši nemškutarji od dne do dne.

Javno vprašanje na mariborsko okrajno glavarstvo. Morebitni pozabljivosti na mariborskem glavarstvu bomo gotovo ustregli, če ga spomnimo na Gorisikov avtomobil pri Sv. Lenartu, ki nestrno čaka prepotrebne opoklica. Neki brezpravilni akcijski družbi je namreč okrajno glavarstvo posodilo erarični avto, da bi se vršil osebni promet med Mariborom in Sv. Lenartom. Ze pred pol letom je ta „dična“ akcijska družba nehala z vožnjo in z vsakim delovanjem brez obračuna z akcionarji, avtomobil pa vedno še čepi pri Sv. Lenartu in služi v politične svrhe in sokolske izlete v Mursko Soboto, Maribor itd. Vprašamo okrajno glavarstvo: Zakaj se ta avtomobil ne uporablja v občekoristne namene? Imamo samo trikratno tedensko pošto, železnica čez Spilje ne vozi, iz Prekmurja ni prometa, ta avtomobil pa sameva v srečnem Sv. Lenartu brezposeln. Avto naj se izroči lastniku za prometno zvezo med Mariborom in Mursko Soboto.

Važno za rekrute. Glasom naredbe vojnega ministrstva in komande dravske diviz. oblasti se šteje obveznikom vojaškega leta 1899 na ozemlju dravske divizije, ki sedaj služijo, vsa vojaška službena doba v letu 1919. Tako se bo odšlo našim rekrutom v Zaječaru od odmerjenega roka čas, ki so ga lansko leto služili.

Dragi kruh. Iz St. Ilja v Slov. gor. smo dobili dopis, v katerem se nam poroča, da prodaja tamošnji pek Jurgec kruh po cenah, ki se rogajo vsaki pravici. Tako je n. pr. prodajal hlebček, ki je tehtal 47 dkg, za — 6 K. Neverjetno, da se to godi ravno v obmejnih krajih, kjer bi naj oblast posebno gledala našim navijalcem cen na prste. Opozorjamo merodajne činitelje, da se sličnim izrodkom — in to tudi v Mariboru, z radikalnimi odredbami ustavi delovanje, ki škodi na naši severni meji državni in jedinstveni misli. Ni res, da bi morali v agrarni državi jesti dražji kruh, kakor ga dobivajo Avstrijci.

Šolski sluga se takoj sprejme na ljudski šoli v Pobrežju pri Mariboru. Temejni pogoj: popolno obvladanje slovenskega jezika. Natančnejša pojasnila daje občinsko gerentstvo na Pobrežju.

P. n. župnijske urade opozarjamo, da blagovolijo takoj naročiti spovedne listke za prihodnje leto, ker je ob Novem letu tiskarna navadno močno zaposlena. — Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Gospodarstvo.

Pesnemajmo!

R. Košar.

Vsako leto se na deželnem poljedelskem učnem zavodu v „San Michele“ ob Adizi preiskujejo l. in 15. septembra razne vrste grozdja na njih sestavo glede sladkorja in kisline. Te preiskave tvorijo potem nekako podlago cen za prodajalce in za kupce, ki vedo že vnaprej, kako kvaliteto smejo približno pričakovati iz gorje.

Tako so n. pr. kazali mošči dne 1. septembra t. l. sledeče množine sladkorja po klosterneburški tehtnici:

	1920	1919	1918	1917
žlahtnina	14.5	12.2	13.3	13.1
silvanec	200	13.2	12.7	13.7
burgundec	200	16.6	16.1	17.3
rizling	18.7	14.9	13.9	16.5
traminec	17.9	15.7	12.7	16.8
ralandec	21.7	16.2	15.6	16.0

Skupna kislina, izražena kot vinska kislina, je znašala v promilih:

	1920	1919	1918	1917
žlahtnina	6.0	6.5	7.6	7.0
silvanec	5.7	8.6	11.9	10.2
burgundec	6.8	9.5	9.7	8.3
rizling	7.2	9.7	14.7	10.4
traminec	6.8	9.0	15.0	10.9
ralandec	6.5	7.5	10.3	10.2

Iz navedenih števil se razvidi, da je bila Uno 1. septembra t. l. množina sladkorja višja, kislina pa nižja, kakor leta 1917 ob istem času. Ta pregled daje važne opore za presojo kvalitete letošnjih vin v onih krajih in gotovo bi bilo dobro, ako bi se odlele tudi pri nas v Sloveniji bavili naši vinorejski učni zavodi in kemična preiskovališča s takimi preiskovanji že v mescu septembru, da ne bi ob bratvi tavalj v temi, kakor dosedaj.

Pri nas se samo „sodi“, da bo letošnji vinski pridelek iste vrednosti, kakor leta 1917, sigurnih podatkov na podlagi znanstvenih preiskovanj pa za to nimamo. In ta negotovost škoduje vinorejcem in vinski trgovini.

Vinske cene se dvigajo vsled izvrstne kakovosti letošnjega pridelka, ki bo zelo pičel. Mošči zadnjega tedna so kazali 18 do 22 stopinj. Letina ne bode slabša, kakor leta 1917 glede dobrote. Ko se dobi pregled čez kakovost in množino, bo začela trgovina. Sedaj še vse čaka.

Sromlje. V tukajšnjih vinogradih se je trgatav končala. Ljudstvo je razočarano radi male množine naprešanega mošta. Malokateri vinogradnik zamore reči, da letošnji pridelek glede množine doseže lanskega, ampak večina izjavlja, da je letos pridelala manj kakor lani. Pač pa je kakovost letošnjega pridelka enaka vinu letnika 1917, kajti rizling in silvanec imata 20—23 stopinj. Ljudstvo je silno razburjeno vsled nove trošarine na vino, vinski ter sadni mošt. Prevelika krivica bi bila, če bi vinogradniki morali plačevati ta davek, ko sta jim vendar toča in oidium vzela več kakor polovico grozdja. Vinogradniki so že brzojavili v Beograd, da odklanjajo z vso odločnostjo vsak tak davek. Tako bi naj storile vse občine.

Zakon za varstvo malih kmetij. Ze stara Srbija je imela zakon, po katerem se ne sme prodati na prisilni dražbi posestvo, ki ne presega 5 ha; tudi živina tega posestva se ne sme prodati. Ta zakon se bo sedaj raztegnil na celo kraljevino in bo zaščita malega kmeta napram zemljiškim lakomnežem in ožeruhom.

Proti trošarini. Liberalni minister Stojanovič, ožji prijatelj celjskega dr. Kukovca in mariborskega Voglarja, je vpeljal v naše kraje za sadni mošt, vino, sladkor itd. visoko trošarino, to je novi državni užitijski davek, Demokrat Stojanovič iztirjuje sedaj neusmiljeno nove davke. Kmetiska zveza je storila vse potrebno v Beogradu po svojih poslancih, da se nezakonito določena trošarina ne sme izvajati. Naša stranka zahteva predvsem, da se predvsem močno obdačijo vojni dobičkarji in verižniki, a ne ubogo delavsko in kmetijsko ljudstvo.

Novi bankovec. Iz Pariza so dospeli v Beograd novi 100 dinarski bankovec, na katerih je krouska vrednost bila tiskana že v Parizu in sicer nekaj teh bankovcev je v sivi, nekaj pa v zeleni barvi. Večje število teh bankovcev je že v prometu.

Popis živine in vozov. Vlada je sklenila, da bo nadaljevala popis živine in vozil. To žigovanje se pa bo izvršilo po predpisih, ki so bili dosedaj v veljavi v posameznih pokrajinah. Popisovanje bodo napravili od občine do občine.

Izvoz konj iz Slovenije. LDU Beograd, 4. okt. Finančni odbor je na svoji zadnji seji sklenil na predlog ministra za kmetijstvo, da se dovoli izvoz konj iz Slovenije in sicer koroške ter belgijske pasme, moškega spola. Razen tega je odobril, da se izvozi 2000 ovac za avstrijske vnovčevalnice za živino proti jamstvu uvoza plemenske živine iz Avstrije.

Sejmsko poročilo iz Maribora dne 1. oktobra. Prignanih je bilo 199 prašičev. Cena je bila povprečno 33 K za 1 kg žive teže. Kupcev je bilo veliko, skoro vse na sejm prignane svinje so se poprodale. Pretežna večina kupcev je bila iz Dravske doline, ki so odpeljali svinje radi visokih prevoznih tarifov na lastnih vozovih. Iz tega poročila je razvidno, da mariborski sejm napredujejo. Kmete opozarjamo, da naj nikar ne pozabijo na potrdilo domačega županstva, ki se po novi naredbi naše deželne vlade zahteva pri kupu ter prodaji živine.

Zezezo za sodne obroče. Jeklarna Jurija grofa Turnskega na Ravnah je pripravljena, sprejeti na ročila zezeza za sodne obroče ter bi mogla v najkrajšem času postaviti to blago na trg. Cena zezezu za obroče je 20 K za 1 kg. Kmetijska družba bo posredovala naročila in razdelitev železnih obrocev med vinogradnike in sodarje. Pozivljajo se torej ti, da takoj naznanijo Kmetijski družbi množino železnih obrocev, oziroma njih težo in mero, da bo lahko družba jeklarni podala v to potrebna naročila.

Tobačni izvleček za pokončavanje škodljivcev na sadnem drevju. Kmetijska družba je prevzela nabava tobačnega izvlečka za pokončavanje listnih uš